

คำชี้แจงของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ประกอบการแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้อง
ให้สอดคล้องกับผลการออกเสียงประชามติในประเด็นเพิ่มเติม

๑. ตามมาตรา ๓๗/๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๘ กำหนดว่า เมื่อร่างรัฐธรรมนูญได้รับความเห็นชอบในการออกเสียงประชามติ และประเด็นเพิ่มเติม (ที่เรียกกันทั่วไปว่า “คำถามพ่วง” หรือ “คำถามเพิ่มเติม”) ได้รับความเห็นชอบด้วย ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ “ดำเนินการแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับผลการออกเสียงประชามติให้เสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันประกาศผลการออกเสียงประชามติ” คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงมีหน้าที่แก้ไขร่างรัฐธรรมนูญที่ได้รับความเห็นชอบในการออกเสียงประชามติเพื่อให้สอดคล้องกับ “ผลการออกเสียงประชามติ” และโดยที่ประชาชนผู้ออกเสียงประชามติได้ลงมติด้วยคะแนนเสียงข้างมากเห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญด้วย ซึ่งมีผลเท่ากับว่าประชาชนเห็นชอบทั้งหลักการและเนื้อหาทั้งหมดที่ปรากฏในร่างรัฐธรรมนูญ การแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญตามประเด็นเพิ่มเติมจึงต้องจำกัดเฉพาะข้อความที่แสดงไว้ให้ประชาชนทราบก่อนการออกเสียงประชามติเพื่อให้การแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญสอดคล้องทั้งผลการออกเสียงประชามติที่เห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญและประเด็นเพิ่มเติม

๒. ในการตั้งประเด็นเพิ่มเติม สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ตั้งประเด็นว่า “ท่านเห็นชอบหรือไม่ว่า เพื่อให้การปฏิรูปประเทศเกิดความต่อเนื่องตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ สมควรกำหนดไว้ในบทเฉพาะกาลว่า ในระหว่าง ๕ ปีแรกนับแต่วันที่รัฐสภาชุดแรกตามรัฐธรรมนูญนี้ ให้ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็น นายกรัฐมนตรี” ซึ่งถ้อยคำที่ขีดเส้นใต้ดังกล่าวเขียนเช่นเดียวกับถ้อยคำส่วนหนึ่งที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕๙ วรรคหนึ่ง ของร่างรัฐธรรมนูญที่ผ่านการออกเสียงประชามติ

๓. บทบัญญัติของร่างรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับกระบวนการได้มาซึ่งนายกรัฐมนตรี บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕๙ อันเป็นบทเฉพาะกาล และมาตรา ๒๗๒ อันเป็นบทเฉพาะกาล

๔. มาตรา ๑๕๙^๑ ของร่างรัฐธรรมนูญได้บัญญัติเกี่ยวกับกระบวนการได้มาซึ่งนายกรัฐมนตรีไว้ ดังต่อไปนี้

^๑ มาตรา ๑๕๙ ให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีจากบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีความต้องห้ามตามมาตรา ๑๖๐ และเป็นผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ เฉพาะจากบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองที่มีสมาชิกได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่าร้อยละห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร

การเสนอชื่อตามวรรคหนึ่งต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร

๔.๑ การพิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี ให้กระทำโดยสภาผู้แทนราษฎร

๔.๒ บุคคลซึ่งจะได้รับความเห็นชอบต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖๐ และเป็นผู้ซึ่งมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ และพรรคการเมืองนั้นต้องมีสมาชิกได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่าร้อยละห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร

๔.๓ ในการเสนอชื่อ ต้องมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรับรองไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร

๔.๔ มติของสภาผู้แทนราษฎรต้องกระทำโดยการลงคะแนนโดยเปิดเผย และมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร

๕. มาตรา ๒๗๒^๒ ของร่างรัฐธรรมนูญได้บัญญัติกระบวนการไว้ ดังต่อไปนี้

๕.๑ ในวาระเริ่มแรก เมื่อมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรก ตามรัฐธรรมนูญนี้

๕.๒ หากมีกรณีที่ไม่อาจแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีจากผู้ซึ่งอยู่ในบัญชีรายชื่อตามมาตรา ๘๘ ได้ ไม่ว่าด้วยเหตุใด ก็อาจขอยกเว้นเพื่อไม่ต้องเสนอชื่อจากบุคคลตามบัญชีของพรรคการเมืองได้

๕.๓ ในการขอยกเว้นตาม ๕.๒ ต้องมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ เข้าชื่อกันเพื่อเสนอต่อประธานรัฐสภา ซึ่งประธานรัฐสภาจะต้องจัดให้มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภาโดยพลัน

๕.๔ คะแนนเสียงที่จะยกเว้นให้ ต้องไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา

๕.๕ เมื่อได้รับยกเว้นแล้ว เรื่องจะย้อนกลับไปให้สภาผู้แทนราษฎรเพื่อดำเนินการตามมาตรา ๑๕๙ ต่อไป โดยจะเสนอชื่อจากบุคคลซึ่งอยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘^๓ หรือไม่ก็ได้

มติของสภาผู้แทนราษฎรที่เห็นชอบการแต่งตั้งบุคคลใดให้เป็นนายกรัฐมนตรี ต้องกระทำโดยการลงคะแนนโดยเปิดเผย และมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร

^๒ มาตรา ๒๗๒ ในวาระเริ่มแรก เมื่อมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๒๖๘ แล้ว หากมีกรณีที่ไม่อาจแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีจากผู้ซึ่งอยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ ไม่ว่าด้วยเหตุใด และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ เข้าชื่อเสนอต่อประธานรัฐสภาขอให้รัฐสภามีมติยกเว้นเพื่อไม่ต้องเสนอชื่อนายกรัฐมนตรีจากผู้ซึ่งอยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ ในกรณีเช่นนั้น ให้ประธานรัฐสภาจัดให้มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภาโดยพลัน และในกรณีที่รัฐสภามีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาให้ยกเว้นได้ ให้สภาผู้แทนราษฎรดำเนินการตามมาตรา ๑๕๙ ต่อไป โดยจะเสนอชื่อผู้ใดในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ หรือไม่ก็ได้

^๓ มาตรา ๘๘ ในการเลือกตั้งทั่วไป ให้พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง แจ้งรายชื่อบุคคลซึ่งพรรคการเมืองนั้นมีมติว่าจะเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีไม่เกินสามรายชื่อต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อนปิดการรับสมัครเลือกตั้ง และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรายชื่อบุคคลดังกล่าวให้ประชาชนทราบ และให้นำความในมาตรา ๘๗ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

๖. คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่าประเด็นเพิ่มเติมที่ได้รับความเห็นชอบในการออกเสียงประชามติกำหนดเวลาไว้ชัดเจนว่าให้ใช้บังคับเฉพาะ “ในระหว่าง ๕ ปีแรกนับแต่วันที่มีรัฐสภาชุดแรกตามรัฐธรรมนูญนี้” ประเด็นเพิ่มเติมดังกล่าวมีลักษณะเป็นการใช้บังคับเฉพาะกาล กล่าวคือ ใช้เฉพาะห้าปีแรกนับแต่วันที่มีรัฐสภาชุดแรกตามรัฐธรรมนูญนี้ ดังนั้น คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นว่า การแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับผล การออกเสียงประชามติ จึงสมควรต้องบัญญัติขึ้นให้มีลักษณะเป็นบทเฉพาะกาลเท่านั้น โดยไม่จำเป็นต้องแก้ไขไว้เป็นบทถาวร ซึ่งก็สอดคล้องกับถ้อยคำในคำถามเพิ่มเติมที่ระบุว่า “สมควรกำหนดไว้เป็นบทเฉพาะกาล”

๗. เมื่อพิจารณารายละเอียดของประเด็นเพิ่มเติมที่ได้รับความเห็นชอบในการออกเสียงประชามติ จะเห็นว่าประเด็นเพิ่มเติมดังกล่าวถึงเฉพาะการให้ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งเมื่อพิจารณาประกอบกับกระบวนการได้มาซึ่งนายกรัฐมนตรีที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕๙ ตามที่กล่าวไว้ในข้อ ๔ ข้างต้น จะเห็นได้ว่าประเด็นเพิ่มเติมนั้น กล่าวถึงเฉพาะกระบวนการตามข้อ ๔.๑ และจะมีผลกระทบ ต่อข้อ ๔.๔ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับผู้ลงมติและจำนวนที่จะถือว่าเป็นมติเท่านั้น และเมื่อเป็นการตั้งคำถามเพื่อให้ประชาชนออกเสียงประชามติ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงเห็นว่าต้องยึดตามถ้อยคำที่ถามต่อประชาชนโดยเคร่งครัด เพราะตามหลักทั่วไปแห่งการออกเสียงประชามติ ผู้ออกเสียงประชามติย่อมออกเสียงประชามติตามพื้นฐานแห่งถ้อยคำที่ปรากฏในบัตรลงคะแนน ส่วนความที่ว่า “เพื่อให้การปฏิรูปประเทศเกิดความต่อเนื่องตามแผนยุทธศาสตร์ชาติสมควรกำหนดไว้ในบทเฉพาะกาลว่า ...” นั้น คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นว่า เป็นเพียงเหตุผลสนับสนุนว่าการพิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีต้องกระทำในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาในระยะห้าปีแรกนับแต่วันที่มีรัฐสภาชุดแรกตามรัฐธรรมนูญนี้เท่านั้น อันเป็นการให้เหตุผลสนับสนุนว่าเหตุใดจึงจำเป็นต้องยกเว้นจากหลักทั่วไปที่กำหนดไว้แล้วในบทถาวรของร่างรัฐธรรมนูญ นอกจากนั้น เมื่อพิจารณาจากเอกสารที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติจัดทำเพื่อชี้แจงต่อประชาชน ทั้งในหลักการและเหตุผล และคำชี้แจงก็ไม่ปรากฏว่ามีการกล่าวถึงการจะให้สมาชิกวุฒิสภามีสิทธิเสนอชื่อผู้สมควรเป็นนายกรัฐมนตรีได้เช่นเดียวกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รายละเอียดปรากฏตามสำเนาเอกสารที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติส่งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อจัดพิมพ์แจกจ่ายแก่ประชาชนตามเอกสารที่แนบท้ายนี้

๘. คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่าหลักการสำคัญของมาตรา ๑๕๙ นั้น บัญญัติขึ้นให้สอดคล้องกับหลักการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีของประเทศที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข กล่าวคือ นายกรัฐมนตรีจะต้องมาจากการดำเนินการของสภาผู้แทนราษฎรและได้รับการสนับสนุนจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้การดำเนินการบริหารประเทศของนายกรัฐมนตรีเป็นไปได้โดยราบรื่น สำหรับมาตรา ๒๗๒ นั้น เป็นบทเฉพาะกาลที่ใช้ในวาระเริ่มแรกเป็นการชั่วคราวและเฉพาะกรณีที่รัฐสภาภายหลังการเลือกตั้ง

พรรคการเมืองจะไม่เสนอรายชื่อบุคคลตามวรรคหนึ่งก็ได้

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๒๖๘ ไม่สามารถเลือกจากบัญชีรายชื่อที่ประกาศให้ประชาชนทราบล่วงหน้าได้ และประสงค์จะขอยกเว้นหลักการดังกล่าว ก็ต้องให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งเป็นผู้เข้าชื่อกันขอยกเว้น และเมื่อจะเป็นการยกเว้นรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๒ จึงกำหนดให้กระทำในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา แต่เมื่อได้รับการยกเว้นแล้ว ก็ต้องย้อนกลับไปให้สภาผู้แทนราษฎรดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๑๕๙ สำหรับประเด็นเพิ่มเติมที่ได้รับความเห็นชอบในการออกเสียงประชามติด้วยนั้น ไม่ปรากฏว่ามีข้อความใดที่จะแสดงให้เห็นว่าประสงค์จะยกเว้นหลักการดังกล่าวด้วย คงมีเพียงข้อความว่า “ให้ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี” เท่านั้น ดังนั้น คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงเห็นว่าการแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญเพื่อให้สอดคล้องกับผลการออกเสียงประชามตินั้น ต้องคงหลักการดังกล่าวข้างต้นไว้ และดำเนินการแก้ไขให้สอดคล้องกันได้เพียงเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการพิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีโดยให้ทำในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาเท่านั้น

๙. เพื่อให้เป็นไปตามแนวทางดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงเห็นควรแก้ไขมาตรา ๒๗๒ โดยย้ายบทบัญญัติเดิมไปไว้เป็นวรรคสองของมาตรา ๒๗๒ ซึ่งเป็นบทเฉพาะกาล แล้วเพิ่มความใหม่เป็นวรรคหนึ่งของมาตรา ๒๗๒ แทน ซึ่งจะให้มีผลดังต่อไปนี้

๙.๑ ในระหว่างห้าปีแรกนับแต่วันที่รัฐสภาภายหลังการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๒๖๘ (ซึ่งมีความหมายว่า “รัฐสภาชุดแรก” ตามที่ปรากฏในคำถามเพิ่มเติม แต่ก็ได้เขียนให้ชัดเจนขึ้น) ในการประชุมเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี ให้กระทำในที่ประชุมร่วมกันของทั้งสองสภา

๙.๒ ในการเสนอชื่อบุคคล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเท่านั้นที่จะเป็นผู้เสนอ โดยต้องมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร

๙.๓ บุคคลซึ่งจะได้รับการเสนอชื่อจะต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖๐ และเป็นผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ เฉพาะจากบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองที่มีสมาชิกได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่าร้อยละห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร

๙.๔ มติของรัฐสภาที่เห็นชอบการแต่งตั้งบุคคลใดให้เป็นนายกรัฐมนตรี ต้องกระทำโดยการลงคะแนนโดยเปิดเผย และมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาซึ่งเป็นไปตามหลักการที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕๙ วรรคสาม เพียงแต่แก้ไขจำนวนสมาชิก จากจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นจำนวนสมาชิกของทั้งสองสภา ร่วมกัน เพื่อให้สอดคล้องกับประเด็นเพิ่มเติมที่ได้รับความเห็นชอบในการออกเสียงประชามติ

๙.๕ ในกรณีที่ไม้อาจแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีจากผู้ซึ่งมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามตามมาตรา ๘๘ ได้ ไม่ว่าด้วยเหตุใด สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร อาจเข้าชื่อเสนอต่อประธานรัฐสภาเพื่อให้รัฐสภามีมติยกเว้นได้ตามมาตรา ๒๗๒

๙.๖ มติของรัฐสภาตาม ๙.๕ ที่จะยกเว้น ต้องมีไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา

๙.๗ เมื่อได้รับการยกเว้นแล้ว จึงกลับไปดำเนินการเพื่อเสนอชื่อและให้ความเห็นชอบตาม ๙.๑ ๙.๒ ๙.๓ และ ๙.๔ ข้างต้นต่อไป

ทั้งนี้ เพื่อความสะดวกในการพิจารณาว่าร่างเดิมเป็นอย่างไร และมีการเพิ่มเติมถ้อยคำใดขึ้นใหม่ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงได้จัดทำร่างในลักษณะแสดงการแก้ไขไว้ให้ปรากฏ โดยข้อความที่เพิ่มใหม่จะขีดเส้นใต้ไว้ ส่วนข้อความเดิมที่ถูกตัดออกจะแสดงการขีดฆ่าไว้ นอกจากนี้ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้ดำเนินการแก้ไขคำปรารภให้สอดคล้องกันด้วย โดยได้แสดงการแก้ไขไว้เช่นเดียวกัน

โดยสรุปเพื่อให้สอดคล้องกับผลการออกเสียงประชามติ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้แก้ไขเฉพาะคำปรารภและมาตรา ๒๗๒ ทั้งนี้ ดังปรากฏร่างที่มีการแก้ไขท้ายคำชี้แจงนี้

ร่างคำปรารภ

ในการดำเนินการดังกล่าว คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้สร้างความรับรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในหลักการและเหตุผลของบทบัญญัติต่าง ๆ เป็นระยะ ๆ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าถึงร่างรัฐธรรมนูญและความหมายโดยผ่านทางสื่อต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญด้วยการเสนอแนะข้อควรแก้ไขเพิ่มเติม เมื่อการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญแล้วเสร็จ ก็ได้เผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญและคำอธิบายสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญโดยสรุปในลักษณะที่ประชาชนสามารถเข้าใจเนื้อหาสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญได้โดยสะดวกและเป็นการทั่วไป และจัดให้มีการออกเสียงประชามติเพื่อให้ความเห็นชอบแก่ร่างรัฐธรรมนูญทั้งฉบับ ในกรณีนี้ สถาบันบัญญัติแห่งชาติได้มีมติเสนอประเด็นเพิ่มเติมอีกประเด็นหนึ่งเพื่อให้มีการออกเสียงประชามติในคราวเดียวกันด้วย การออกเสียงลงประชามติปรากฏผลว่า ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติโดยคะแนนเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียงประชามติเห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญและประเด็นเพิ่มเติมดังกล่าว คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงดำเนินการแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับผลการออกเสียงประชามติในประเด็นเพิ่มเติมนั้น และส่งร่างรัฐธรรมนูญให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา เมื่อดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ เรียบร้อยแล้ว นายกรัฐมนตรีจึงนำร่างรัฐธรรมนูญขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย ประกาศใช้เป็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยสืบไป ทรงพระราชดำริว่าสมควรพระราชทานพระบรมราชานุมัติตามมติของมหาชน

ร่างมาตรา ๒๗๒

ร่างที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพื่อให้สอดคล้องกับผลการออกเสียงประชามติ

มาตรา ๒๗๒ ในระหว่างห้าปีแรกนับแต่วันที่รัฐสภาภายหลังการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๒๖๘ การให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีให้ดำเนินการตามมาตรา ๑๕๙ เว้นแต่การพิจารณาให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๑๕๙ วรรคหนึ่ง ให้กระทำในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา และมติที่เห็นชอบการแต่งตั้งบุคคลใดให้เป็น

นายกรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๕๙ วรรคสาม ต้องมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา

ในวาระเริ่มแรก เมื่อมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๒๖๘ แล้ว หากมีกรณีที่ไม้อาจแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีจากผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ ไม่ว่าจะด้วยเหตุใด และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เข้าชื่อเสนอต่อประธานรัฐสภาขอให้รัฐสภามีมติยกเว้นเพื่อไม่ต้องเสนอชื่อนายกรัฐมนตรีจากผู้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ ในกรณีเช่นนั้น ให้ประธานรัฐสภาจัดให้มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภาโดยพลัน และในกรณีที่รัฐสภามีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาให้ยกเว้นได้ ให้**สภาผู้แทนราษฎร**ดำเนินการตาม**มาตรา ๑๕๙ วรรคหนึ่ง** ต่อไป โดยจะเสนอชื่อผู้อยู่ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ตามมาตรา ๘๘ หรือไม่ก็ได้

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

หลักการและเหตุผลพร้อมคำอธิบายประกอบประเด็นคำถามของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ที่เสนอให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการออกเสียงประชามติเพิ่มเติม

หลักการ

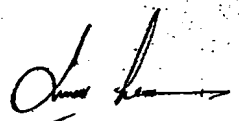
เพื่อให้ประเทศมีกลไกสำคัญที่จะเป็นหลักประกันให้แก่สังคมในช่วงเปลี่ยนผ่าน
ในระยะเวลา ๕ ปีแรก เมื่อมีรัฐสภาชุดแรกตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ในการขับเคลื่อน
การปฏิรูปประเทศอย่างต่อเนื่องตามแผนยุทธศาสตร์ชาติและกลไกดังกล่าว ควรที่จะกำกับดูแล
การบริหารราชการแผ่นดินและสร้างเสริมเสถียรภาพให้แก่ผู้นำฝ่ายบริหารได้ แต่การมีกลไกดังกล่าว
เป็นประเด็นสำคัญที่สมควรให้ประชาชนเป็นผู้พิจารณาตัดสินใจผ่านกระบวนการทำประชามติ

เหตุผล

โดยที่บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗
ในมาตรา ๓๕ กำหนดให้ร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ต้องครอบคลุมเรื่องต่อไปนี้

(๑๐) กลไกที่จะผลักดันให้มีการปฏิรูปสำคัญต่าง ๆ ให้สมบูรณ์ต่อไป ขณะเดียวกัน
ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... ที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้เผยแพร่ต่อสังคม
เมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๙ ได้บัญญัติเรื่องการปฏิรูปประเทศไว้ในหมวด ๑๖ โดยบัญญัติให้วุฒิสภา
มีหน้าที่และอำนาจติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามหมวด ๑๖
การปฏิรูปประเทศ ขณะเดียวกันร่างมาตรา ๒๗๐ ก็บัญญัติให้คณะรัฐมนตรีมีหน้าที่ความรับผิดชอบ
ในการแจ้งความคืบหน้าการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศต่อรัฐสภา เพื่อทราบทุกสามเดือน
ดังนั้น เพื่อให้ประเทศมีกลไกสำคัญที่จะเป็นหลักประกันให้แก่สังคมในช่วงเปลี่ยนผ่าน อย่างน้อย
ในระยะ ๕ ปีแรก เมื่อมีรัฐสภาชุดแรกตามบทบัญญัติของร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ เพื่อที่จะให้เกิด
การขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศอย่างต่อเนื่องตามแผนยุทธศาสตร์ชาติและตามบทบัญญัติในหมวด ๑๖
ของร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ประกอบกับสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศซึ่งมีอำนาจหน้าที่โดยตรง
ในการปฏิรูปประเทศอย่างเป็นรูปธรรม ได้แสดงความเห็นมายังสภานิติบัญญัติแห่งชาติเห็นควรให้ตั้ง
ประเด็นคำถาม โดยมีสาระสำคัญว่าในระยะ ๕ ปีแรกนับแต่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ให้นายกรัฐมนตรี
มาจากความเห็นชอบของรัฐสภา ซึ่งบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว)
พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๕๙ มาตรา ๓๗/๑ วรรคเจ็ด บัญญัติให้
ในการพิจารณาเรื่องตั้งประเด็นคำถามอื่นใด สภานิติบัญญัติแห่งชาติต้องนำความเห็นของสภาขับเคลื่อน
การปฏิรูปประเทศมาประกอบการพิจารณาคด้วย

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงเห็นสมควรว่าเพื่อให้มีกลไกในการดูแลการปฏิรูปประเทศ
อย่างต่อเนื่องตามแผนยุทธศาสตร์ชาติในช่วงเปลี่ยนผ่านระยะ ๕ ปี สมควรให้ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา
เป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี เพื่อทำหน้าที่
บริหารราชการแผ่นดินในช่วงระยะเวลาเปลี่ยนผ่าน ๕ ปี โดยกำหนดไว้ในบทเฉพาะกาล เพื่อให้
การขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ สำเร็จและบรรลุผลตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ และเจตนารมณ์
ที่ร่างรัฐธรรมนูญกำหนดอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนและประเทศชาติ
ขณะเดียวกันที่ประชุมจะได้ร่วมกันพิจารณาบุคคลผู้สมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี เพื่อให้เกิด
การยอมรับและสนับสนุนการทำงานของผู้นำฝ่ายบริหารจากทุกฝ่าย

ประเด็นคำถามของสภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติเสนอให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง
จัดให้มีการออกเสียงประชามติเพิ่มเติม ตามมาตรา ๓๗/๑ วรรคเจ็ด ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม
โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๕๙

คำถาม

“ท่านเห็นชอบหรือไม่ว่า เพื่อให้การปฏิรูปประเทศเกิดความต่อเนื่องตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ
สมควรกำหนดไว้ในบทเฉพาะกาลว่า ในระหว่าง ๕ ปีแรกนับแต่วันที่รัฐสภาชุดแรกตามรัฐธรรมนูญนี้
ให้ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็น
นายกรัฐมนตรี”
